

Samenvatting projectplan Aanvraag proeftuin aardgasvrije wijken

1. Inleiding.

1.1 Aanleiding

In het regeerakkoord en in het Interbestuurlijk Programma is afgesproken dat voor het eind van de kabinetsperiode 30.000 tot 50.000 bestaande woningen per jaar aardgasvrij (of klaar voor het afkoppelen van het aardgas) worden gemaakt.

Het rijk stelt 85 miljoen beschikbaar voor gemeenten die al in 2018 kunnen starten met een proeftuin voor het aardgasvrij maken van bestaande wijken.

Om voor deze proeftuin in aanmerking te komen moet er voor 1 juli 2018 een aanvraag worden ingediend. De minister heeft de toezegging gedaan dat bij een goede aanvraag een viertal projecten in de provincie Groningen (Delfzijl, Appingedam, Loppersum en Groningen) kunnen worden gehonoreerd.

In dit projectplan wordt de aanvraag voor de proeftuin aardgasloze wijken in de gemeente Loppersum beschreven.

2. Algemeen.

Dit projectplan betreft de aanvraag voor een proeftuin aardgasloze wijken voor de gemeente Loppersum. De gemeente Loppersum is een gemeente in Noord-Groningen die zich kenmerkt door 17 dorpen waarvan 2 een centrumfunctie kennen (Loppersum en Middelstum). Per 1 januari 2018 telt de gemeente Loppersum 9.742 inwoners. De rondom deze aanvraag belangrijkste maatschappelijke ontwikkelingen betreffen bevolkingskrimp en vergrijzing en de gevolgen van de gaswinning.

Krimp:

Volgens de cijfers van het CBS daalt het inwonertal de komende jaren verder naar 9.400 in 2040, derhalve een daling van 4% ten opzichte van 2018. Anderzijds wordt de gemiddelde leeftijd hoger. Het aantal 65 plussers stijgt tot 2.800 in 2040 ten opzichte van circa 2.000 in 2017, derhalve een stijging van 40%.

Gevolgen van de gaswinning:

De gevolgen van de gaswinning zijn in Loppersum goed merkbaar. Veel woningen hebben schade en woningen voldoen niet aan de norm voor aardbevingsbestendig bouwen. Na de aardbeving in Huizinge (2012) is vanuit verschillende programma's begonnen met het inspecteren en versterken van woningen en andere gebouwen (utiliteit). De gebiedsgerichte aanpak door de Nationaal Coördinator Groningen is in 2016 in de gemeente Loppersum op gang gekomen.

Ruim 250 woningen in de huursector zijn via deze programma's inmiddels versterkt en grotendeels naar nul op de meter gebracht.

Proeftuin aardgasvrije wijken; aanvraag vanuit Loppersum voor drie dorpen

Deze aanvraag is ingericht op het versneld aardgasvrij maken van delen van drie afzonderlijke dorpen. Het betreft woningen uit Loppersum, 't Zandt en Westeremden die we in gezamenlijkheid beschouwen als 1 projectgebied. Daarbij hebben we de volgende overwegingen:

- Door deze woningen gezamenlijk onder te brengen in het project komen in beginsel alle woningen in de gemeente Loppersum, waarvan nu duidelijk is dat deze in de periode 2018/2019 versterkt worden dan wel dat er sloop/nieuwbouw aan de orde is, in aanmerking voor deelname aan de proeftuin.
- Met het aantal aangevraagde woningen in de proeftuin (circa 375) wordt de door het ministerie van BZK gewenste wijkomvang (circa 500) het dichtst benaderd binnen de mogelijkheden in de gemeente Loppersum.
- Voor het dorp Loppersum en Westeremden is een energie omgevingsplan (in afronding) gemaakt van waar uit de analyse is gemaakt in het energieverbruik, de bouwjaren en de voorgestelde oplossingsrichtingen richting aardgasvrij wonen.
- In de voorgestelde 373 woningen is nagenoeg iedere typologie woning die op het Groninger platteland voor komt vertegenwoordigd. Voor Loppersum en 't Zandt geldt dat het met name rijtjes en 2 onder 1 kap naoorlogse bouw betreft. Westeremden kent een gemêleerde typologie inclusief beschermd dorpsgezicht en karakteristieke panden. Daarmee wordt de proeftuin Loppersum complex maar ook compleet en representatief voor de bestaande wijken/dorpen op het platteland.
- Door de pilot in deze vorm uit te voeren zal ook het verschil duidelijk worden tussen versterkte en niet versterkte woningen. Deze laatste woningen vinden we voor het overgrote deel in Westeremden. Naast typologie zit in deze aanvraag dan ook nog het verschil in te versterken en mogelijk later te versterken woningen. Daarmee zijn alle smaken die in het gaswinningsgebied voor komen in deze pilot aanvraag vertegenwoordigd en daarmee als pilot interessant voor veel gemeenten in Noord Nederland.

Bovenstaande uitgangspunten leiden tot het volgend aantal woningen in de proeftuin.

Plaats	Sloop/nieuwbouw a.g.v. versterken	Versterken
Loppersum	235	23
't Zandt	62	30
Westeremden	--	23

In totaliteit betreft het 373 woningen waarvan als gevolg van verdund terug bouwen (faciliteren krimp) ca 345 woningen over zullen blijven.

In het proeftuin gebied bevindt zich een beperkt aantal utiliteitsgebouwen die zich in dezelfde fase van de versterkingsoperatie bevinden als de woningen.

De voorziene alternatieve (duurzame) warmtevoorziening(en).

Het energie omgevingsplan van Westeremden en Loppersum leidt naast de maximale inzet op energiebesparing door isolatie tot de volgende kansrijke duurzame warmtevoorziening.

- Loppersum-Noord: Inzet op aansluiting warmtenet.
- Loppersum-Zuid/Oost: Inzet op individuele warmtepompen en collectieve WKO-systemen.
- 't Zandt: Inzet op individuele warmtepompen en collectieve WKO-systemen.
- Westeremden: Inzet op individuele warmtepompen en collectieve WKO-systemen en ander maatwerk (bv pelletkachel).

3. Uitvoeringsplan.

De uitvoering van de proeftuin Loppersum wordt ingebed in het al lopende energietransitie- en het versterkingsplan Loppersum en 't Zandt dat voor de proeftuin wordt uitgebreid met een dorpsgerichte aanpak in Westeremden. De Nationaal Coördinator Groningen heeft deze woningen vanaf dit jaar in het proces van de versterking zitten. Uitvoering volgt eind 2018 en verder.

Betrokkenheid partijen, draagvlak en leerelementen.

De proeftuin sluit aan bij het actuele milieubeleidsplan van de gemeente met als doelstelling om in 2030 onafhankelijk te zijn van het gebruik van fossiele energiebronnen. De proeftuin maakt daarnaast onderdeel uit van het energietransitieplan Loppersum waarbij de woningen uit 't Zandt en Westeremden worden betrokken. Basis van het energietransitieplan is de intentieovereenkomst van 16 partijen uit september 2017.

Bijlage 5 geeft het stappenplan voor de implementatie.

3.1 Financien

De totale gevraagde rijkssubsidie voor de proeftuin aardgasvrije wijken Loppersum bedraagt € 3.056.000,--. Dit bedrag is opgebouwd uit de volgende componenten:

Component	Bedrag
Proceskosten, voorlichting, participatie en communicatie.	€ 120.000,--
Aardgasvrij informatiecentrum Loppersum.	€ 90.000,--
Onderzoekstrajecten proeftuin aardgasloos wonen.	€ 200.000,--
Maatregelinvesteringsen.	€ 2.646.000,--
Totaal:	€ 3.056.000,--

De in de aanvraag genoemde bedragen zijn exclusief BTW.

Bijlage 2 (vertrouwelijk) geeft de onderbouwing bij deze aanvraag.

3.3. Akkoordverklaring college van B&W

De besluitenlijst van 25 juni 2018 is bijgevoegd als onderbouwing van de goedkeuring van het college van B&W voor deze aanvraag. Deze is toegevoegd als bijlage 3.